

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ที่จะพัฒนาคุณภาพประชากร หรือทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ ตามที่สังคมและประเทศชาติ ต้องการ งานการศึกษาจะประสบผลสำเร็จไฉน ขึ้นอยู่กับครูที่มีความสามารถ ได้รับความศึกษาอบรมมาอย่างดีที่สุด จะช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การปรับปรุงคุณภาพของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ ก่อให้เกิด ผลกระทบต่อการจัดการศึกษา นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงระบบของการจัดการศึกษา การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรครั้งล่าสุด พ.ศ.2521 ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ พ.ศ.2524 ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอน เป็นต้น โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุด ในการนำนโยบายนำหลักสูตรไปปฏิบัติ ให้ประสบผลสำเร็จ คือ ผู้เรียนมีคุณสมบัติตามจุดหมายของหลักสูตรไฉน ขึ้นอยู่กับการ บริหาร และระบบการนิเทศการศึกษาเป็นสำคัญ นิพนธ์ ไทยพานิช (2529 : 1) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา กับการนิเทศการศึกษามีความใกล้เคียงกัน การที่จะแยก ออกมาให้เห็นความแตกต่างโดยพิจารณาจากการปฏิบัตินั้นกระทำได้ยาก เพราะมีความ เหมือนคล้ายซ้อนกันอยู่ การบริหารมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจและหน้าที่ที่ตัดสินใจ ดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมาย ส่วนการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในภารกิจที่คงการให้ครู- อาจารย์ ใ้ปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่จะให้ ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร ส่วนหนึ่งจึงอยู่ที่การพัฒนา ครู- อาจารย์ให้มีประสิทธิภาพ โดยการนิเทศการศึกษา เช่น ความหมายของ สจ๊วต อุทรานันท์ (2527 : 1) ในเชิงปฏิบัติว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วม-

กับครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิผลสูงสุด ในการเรียนของนักเรียน

การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย นับตั้งแต่ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และประชาชนในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 มีหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัด เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา น่าน แพร่ ลำปาง ลำพูน และเชียงใหม่ มีจำนวนศึกษานิเทศก์ 34 คน จะต้องนิเทศครูสังกัด กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา (2529 : 117) ในเขตการศึกษา 8 ทั้งหมด 7,515 คน คิดเป็นอัตราส่วนศึกษานิเทศก์ 1 คน ต่อครูประมาณ 221 คน ซึ่งไม่สามารถจะกระทำการนิเทศได้อย่างทั่วถึง การนิเทศการศึกษา โดยอาศัยบุคลากรในโรงเรียน จึงมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน เพราะสภาพปัญหา และความคึกของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์จากภายนอกจะรู้สภาพ ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนที่แท้จริงได้ ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนนอกจากจะทำหน้าที่บริหารโรงเรียนแล้ว จะต้องดำเนินการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีในการดำเนินงานของโรงเรียนหลายประการ ดังที่ อาคม จันทสุนทร (2519 : 10) ได้กล่าวว่า

1. เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีไม่เพียงพอที่จะนิเทศการศึกษาให้ทั่วถึง

2. การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียนเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียน ย่อมมีความรู้ในปัญหาได้ดี และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าที่จะให้คนภายนอกมานิเทศ

3. ผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศทำได้อย่างเป็นกันเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคย เหมือนกับศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารการศึกษา ภายนอกโรงเรียน

4. ผู้นิเทศในโรงเรียนสามารถจะติดตามการปฏิบัติงาน หรือผลงานนิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิดกัน และสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดหมายโดยไม่ขาดความต่อเนื่อง

นอกจากนั้น เภอพัฒนาครูฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา (2521 : 27) หมวด 7 เกี่ยวกับงานวิชาการ ข้อ 13 ว่าไว้ดังนี้ ให้โรงเรียนมีการนิเทศภายใน โรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ โดยมีแนวการพิจารณาในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฐมนิเทศครูใหม่ การนิเทศภายในสายวิชา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู

ในการดำเนินการงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น นักการศึกษาได้กำหนดงานหลักที่สำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้หลายท่าน เช่น แฮร์ริส (Harris 1985 : 10-12) ได้แบ่งงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนออกเป็น 10 อย่าง คือ งานพัฒนาหลักสูตร งานดำเนินการเรียนการสอน งานค้ำคูณบุคลากร งานบริการความสะดวก งานคัดเลือกและสรรหาวัสดุอุปกรณ์ งานค้ำคูณกิจกรรม งานค้ำคูณการปฐมนิเทศ งานค้ำคูณสัมพันธ์กับชุมชน งานการให้บริการแก่นักเรียน และงานประเมินผล แต่ในทางปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เหตุผลประการหนึ่ง เนื่องจาก ผู้บริหาร และผู้นิเทศ ยังไม่มีความเข้าใจในงานนิเทศการศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลไปถึงการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของงานการนิเทศการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้ไม่บรรลุถึงจุดหมายของการนิเทศการศึกษาอย่างแท้จริง (เสาวภา ชาญฉลาด 2525 : ๑, 274-277)

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานการนิเทศการศึกษา ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายเรื่อง ดังเช่น กฤษณี น้าเพชร (2521 : ๑-๑) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานค้ำคูณการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยเกือบทุกค้ำคูณ ปัญหาและอุปสรรคก็คือ โรงเรียนขาดการวางแผนดำเนินการนิเทศอย่างเป็นทางการ ยังไม่มีผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่จะเอื้ออำนวยในการปฏิบัติ

ประสงค์ สังชะไชย (2526 : ๑) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม-

สามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4 พบปัญหาว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนเป็นครั้งคราว ไม่มีระบบแบบแผนโรงเรียนชาคมุคกลางร ผู้- ทำหน้าที่นิเทศที่มีความรู้ความชำนาญ ครูไม่มีศรัทธาต่อผู้นิเทศ และไม่เห็นความจำเป็น ต้องมีการนิเทศ ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจ เหมือนไม่ได้รับความไว้วางใจในการสอน โรงเรียนขาดการวางแผนการนิเทศ และขาดงบประมาณ

จากผลของการวิจัยทั้ง 3 เรื่อง พอจะสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานการนิเทศการศึกษา ทำให้การวางแผนงาน การนิเทศเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ของการนิเทศ จึงไม่บรรลุถึงจุดหมาย ของการนิเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนิเทศการศึกษากับการบริหารการศึกษา มีความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างมาก คือ ต่างก็มุ่งหวังที่คุณภาพของงานเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยใน ฐานะที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษา 8 ตระหนักถึงความสำคัญของงานการนิเทศการศึกษา เป็นอย่างมาก และเป็นการสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ซึ่งกล่าวถึงการนิเทศไว้ว่า "ปรับปรุงระบบการนิเทศการศึกษา โดย ส่งเสริมการนิเทศทางไกล และการนิเทศภายในมุ่งเน้นไปสู่โรงเรียน ในส่วนภูมิภาค ทุกระดับทุกประเภท โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนในชนบททางไกล" กรมสามัญศึกษาจึงมีนโยบาย ให้จัดการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้นครบทุกโรงเรียน ใน สังกัด ในปี พ.ศ.2534 (กรมสามัญศึกษา 2529)

ดังนั้นจึงสมควรจะมีการศึกษางานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยม- ศึกษา เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษางานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา เขตการศึกษา 8

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบการศึกษางานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งกำหนดโดย แฮร์ริส (Harris 1985 : 10-12) ประกอบด้วยงาน 10 ด้าน คือ งานการพัฒนาหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน การบริหารบุคลากร การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การฝึกอบรมครูประจำการ การจัดปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดบริการพิเศษแก่ครู การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประเมินผล-การสอนเท่านั้น
2. ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษางานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8 เท่านั้น
3. ในการวิจัยนี้ จะศึกษางานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2528-2529
4. ในการวิจัยครั้งนี้จะไม่ศึกษาโครงการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง การทำงานของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมกับครู ในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

งานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน หมายถึง งานที่ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมกับครู ในการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดฝึกอบรมครูประจำการ การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดบริการพิเศษแก่ครู การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประเมินผลเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดของกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8

เขตการศึกษา 8 หมายถึง หน่วยงานของรัฐบาลที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาในจังหวัด เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา น่าน แพร่ ลำปาง ลำพูน และ เชียงใหม่

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 1,665 คนขึ้นไป

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ระหว่าง 585 คน - 1,620 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 540 คนลงมา (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2529)

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา

ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 8

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สามารถปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมทั้งหมก 155 โรง จำนวนผู้บริหารและครูทั้งหมด 7,515 คน โดยแยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 1,416 คน ครูจำนวน 6,099 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มประชากรตามข้อ 1.1 นำมาหากุ่มตัวอย่าง จากการ เปิดตาราง Morgan (Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. 1970 : 608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 108 โรง ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหาร 302 คน ครู 367 คน รวมกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้ทั้งสิ้น 669 คน แล้วนำมาเทียบสัดส่วนตามจำนวน และขนาดของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยแบบ-ตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ที่ไปปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหา ในการปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open - ended)

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

สร้างข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจาก ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

โดยยึดกรอบแนวความคิดของ Ben M. Harris ซึ่งประกอบด้วย งานในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดฝึกอบรมครูประจำการ การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดบริการพิเศษแก่ครู การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประเมินผลการสอน

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามข้อ 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม

3.3 นำข้อมูลที่ได้รับจากการทดลองไปใช้แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุง ให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 นำแบบสอบถามไปส่งและเก็บด้วยตนเอง

4.2 นำแบบสอบถามไปส่งและให้ผู้ตอบคำถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถาม จะวิเคราะห์ในลักษณะเกี่ยวกับตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 จะวิเคราะห์โดยการ แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

(Percentage)

ตอนที่ 2-3 แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และนำมาหาค่าร้อยละ(Percentage) แบบสอบถามแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และนำมาหาค่าร้อยละ(Percentage) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ เป็นตารางประกอบความเรียงอธิบาย

ลำดับชั้นในการ เสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยลำดับชั้นของการ เสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ลำดับชั้นในการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 4 กล่าวถึง การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น

3. ทอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไค้ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก